

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΜΠΕΡΤΑΣ ΓΚΑΛΟΝ

Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΡΤΙΝΑ, μία φτωχή, μά έμφορη, νέα και γερή χωριάτισσα. Ο ΓΥΙΟΣ ΤΗΣ, Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

(Σ' ένα φτωχικό δωμάτιο. Η κόμησησα και η Μαρτίνα συνομιλούν).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Σκέψου λοιπόν καλά, Μαρτίνα. Το παιδί σου θα είνε ευτυχισμένο άν μου τό δώσεις. Ένω άν τό κρατήσεις εσύ...

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Θεέ μου!... Πώς ν' άποχωριστώ τό παιδί μου;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Θά ξεχασαι νά τό βλέπης πότε, πότε.

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Ναί, αλλά σκεφθήτε νά τό άκούω νά λέη εμπέρας μιάν άλλη γυναίκα. Νά μη ξέρη ότι είνε δικό μου παιδί... Κι' έγώ, έγώ θά είμαι άποχωρισμένη νά τό κυττάζω σάν ξένη, νά μη μπορώ νά τό φιλώ, νά τό αγχαλιάζω.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Ένώσφ θα είνε μοσού θά μπορήσ νά τό φιλήσ, νά τό αγχαλιάζήσ. Έπειτα, όταν μεγαλώσει, θά πρέπει νά είσαι έπιφιλιακική. Δέν πρέπει νά ύποπτευή ότι δέν είνε δικό μου παιδί.

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Ναί, ναί, έτσι είνε... Μά γιά σκεφθήτε, κυρία κόμησησα, πόσο θά είμαι δυστυχισμένη... Το παιδί αυτό είνε ή μόνη μου χαρά, ή μόνη μου εύτυχία...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Ναί, αλλά γιά σκέψου κι' εσύ, Μαρτίνα. Άν τό κρατήσεις εσύ τό παιδί, θα είνε πάντα φτωχό και άσημο. Τι θα γίνη όταν μεγαλώσει; Ποιάς θα τό σπουδάσει; Θα είνε γιά δή του τή ζωή ένας φτωχός εργάτης. Κι' ακόμα γιά σκέψου... Πώς θα μπορήσ εσύ νά τό μεγαλώσής; Είσαι άποχωρισμένη νά εργάζεσαι. Είσαι χήρα και φτωχή. Πού θα τό άφηνής κάθε τόσο, όταν θα λείπης από τό σπίτι; Προχτές άκόμα τό άφησες μόνο και λίγο έλλειψε νά σκοτωθή καθώς έπεσε από την κούνια του...

ΜΑΡΤΙΝΑ. (άναστελάσ ο ντας).—Κυρία κόμησησα... Άν σάς τό δώσω, θα τό αγαπάτε πολύ;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Σου είπα ότι θα τό λατρεύω. Δέν έχω παιδιά.

Θά τό υιοθετήσω και θα γίνη κόμης, θα γίνη έκατομμυριούχος... Θά τό σπουδάσω στο Παρίσι... Καταλαβαίνεις;

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Ναί, καταλαβαίνω... Έτσι είνε... Πρέπει νά σάς τό δώσω... Πρέπει νά σφιξω την καρδιά μου...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Άν τό αγαπάς πραγματικά πρέπει νά μου τό δώσης. Γιά τό καλό του, γιά την εύτυχία του...

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Ναί, θέλω νά γίνη εύτυχισμένο τό παιδί μου. Τό θέλω πολύ. Μά ή φτωχή μου καρδιά σπαράζεται και ματώνει. Θά γίνω τόσο δυστυχισμένη όταν τό στερηθώ. Τόσο δυστυχισμένη, Θεέ μου!...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ. (με κάποια δυσαρσέκεια και πονηρία συγχρόνως).—Τέλος πάντων, δέν έπιμένω πειά. Κάμε άπως νομίζεις. Προτίμησα τό παιδί σου από άλλα παιδιά, γιατί ξέρω ότι κατάγεται από οικογένεια γερή και τίμα. Άλλά έπί τέλους... Άφού διατάξεις θα δω κανένα άλλο παιδί. Και μάλιστα αυτή τη στιγμή σκέφτηκα ότι θα μπορούσα νά υιοθετήσω ένα από τά παιδιά της Μαρτιάννας Ντεμπκού, της γειτόνισσάς σου.

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Όχι, όχι, κυρία κόμησησα. Έχε-

τε άσκη. Πρέπει νά θυσιάστώ έγώ γιά την εύτυχία του γιου μου. Λοιπόν τό άποφάσισα. Θά σάς τό δώσω...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Άρχει νά μη τό μετανιώσης σέ λίγο. ΜΑΡΤΙΝΑ.—Όχι... Όχι. Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Φώναξε την καμαριέρα μου. Περιμένει έξω στ' άμάξι μου.

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Θά τό πάρετε τώρα άμέσως, κυρία κόμησησα; Δέν τό άφίνετε νά σάς τό φέρω άφου;

(Η φωνή της τρέμει. Τά μάτια της είνε δουρωμένα). Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Πρέπει νά τελειώνουμε, κυρία Μαρτίνα. Πού είνε τό μοσού;

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Κοιμάται μέσα στην κούνια του. Νά, εκεί... (Η κόμησησα πλησιάζει στην κούνια και κυττάζει τό μοσού που κοιμάται).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Κοιμάται... Τι έμορφο που είνε!... ΜΑΡΤΙΝΑ. (άναστελάσοντας).—Μικρούλη μου... Παδά μου!... (Η κόμησησα πηγαίνει ώς την πόρτα και μιλάει στην καμαριέρα της. Η καμαριέρα μιναινε μέσα και παίρνει με προσοχή τό μικρού από την κούνια. Η κυρία Μαρτίνα κλαίει...).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Μην κάνετε έτσι, κυρία Μαρτίνα. Σκεφθήτε την εύτυχία του παιδιού σας και τίποτε άλλο. Και τώρα χαίρε... Σ' εύχαριστώ... Φέρθηες σάν στοργική μητέρα. Χαίρε, κυρία Μαρτίνα... (Φεύγει).

ΜΑΡΤΙΝΑ. (κρύβει τό πρόσωπό της στό χέρια της. Άνταίοι λυγμοί ταραάζουν τό κορμί της).—Παιδί μου, παιδάκι μου, αγόρακι μου!... Άντίο, μικρούλη μου!...

'Αντίο, χρυσό μου παιδί!... (Πλησιάζει στην άδειαν κούνια).—Πάει!... Μου τό πήρανε... Άπόψε δέν θα τό σφιξώ στην αγχαλιά μου, δέν θα τό φιλήσω, όπως πάντα. Θεέ μου!... Τι έκανα!... Γιατί νά δώσω τό παιδί μου!... Κι' έγώ... Έτσι έπρεπε... Γιά τό καλό του, γιά την εύτυχία του... Κι' έγώ; Τι θα γίνω έγώ τώρα;... Δέν θα μου έπιτρέψουν νά τό βλέπω, παρά μόνο όσο θα είνε πολύ μικρό... Ίσως μάλιστα και νά μη κρατήσω τό λόγο της ή κυρία κόμησησα. Ίσως νά μην τό ξαναδώ πειά. Θεέ μου, θα τρελλαθώ!... Παιδί μου, παιδάκι μου, χρυσό μου, ή φτωχή σου μητέρα δέν θα σέ ξανασφιξή στην αγχαλιά της... Θά σέ κλαίω σάν πεθαμένο, αγόρακι μου... (Πέφτει σ' ένα καθίσμα και κλαίει γοερά).—Παιδί μου, μικράκι μου, αγόρι μου, γιατί νά τους άφήσω νά σέ πάρουν; Χαίρε, καρδούλα μου!... Άντίο, μοσού μου!... Άντίο!...

(Μετά είκοσι χρόνια. Η Μαρτίνα, γερή πειά, στέκει κρυμμένη πίσω από τά δέντρα του κήπου της κόμησησας και κυττάζει κρυφά την κόμησησα και τό γιού της, που έχει γίνει τώρα ένα χαριτωμένο παλληκάρι και περπατάει στηριζόμενος στό χέρι της θεής του μητέρας). ΜΑΡΤΙΝΑ. (μονολογεί).—Θεέ μου!... Πόσο μεγάλωσε!... Τι ώραιος που έγινε!... Είνε τό παιδί μου, είνε ο γιός μου, ο χαριτωμένος αυτός νέος!... Κι' όμως δέχ μπορώ νά

τού πώ : —«Έγώ είμαι ή μητέρα σου!...» Δέν μπορώ νά τον σφιξώ στην αγχαλιά μου... Τι μαρτύριο, Θεέ μου! Η κόμησησα δέν μου έπιτρέπεται νά ερχομαι πειά εδώ. Και σήμερα μπήκα πάλι κρυφά στον κήπο γιά νά μπορήσω νά τον ιδώ λίγο... (Η κόμησησα και ο νέος δευθύνονται τώρα πρός τό μέρος που είνε κρυμμένη ή Μαρτίνα και έρρισκονται ξαφνικά μπροστά της, γιατί ή φτωχή γερόντισσα δέν έβρησε καιρό νά κρυφθή).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ. (πολύ θυμαμένη).—Είσαι εδώ πάλι, Μαρτίνα; Μά κατάνησες άνωφόρη, τό καταλαβαίνεις; Νά φύγής άμέσως...

ΜΑΡΤΙΝΑ.—Συγγνώμη, κυρία κόμησησα... Άλλά... Ξέρετε... ήθηθα νά δω... ήθηθα νά δω τον κήπο σας... Μ' άρέσει πολύ ο κήπος σας, κ. κόμησησα.

Ο ΝΕΟΣ. (γελάει).—Τι ρωμαντική που είσαι, γερόντισσα!... Σ' άρέσουν λοιπόν τά άνθη;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.—Μή την έσυνορεύεσαι, παιδί μου, είνε μια τρελή!

Ο ΝΕΟΣ.—Ναί, άλήθεια... Κυττάζει τόσο παρράξανα...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ. (στη Μαρτίνα).—Πήγαινε, σέ παρακαλώ... Πήγαινε γρήγορα και μην ξαναπατήσης εδώ.

Ο ΝΕΟΣ.—Στάσου, μαμά!... Η καμμένη αγαπά

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

..... ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
ΜΕΣΩΣ ο γηραιός λόγιος κατέβηκε πρώτος από τ' άμάξι κι έβωσε το χέρι του στη νέα, ή οποία πήδησε κάτω ανάλαφρα.

— 'Ορίστε, σεβαστέ μου κύριε Ράμ, είτε ή νέα, περάστε μέσα ν' αναπαυθήτε και νά πάρτε καπιτί. Πρέπει επίσης ν' αλλάξετε ρούχα, γιατί σάς έχουν ξεσπίσει εκείνοι οι άγροικοί.

— Είσατε ένα από τά πού ευγενικά και άξιαγάτα πλάσματα που γνώρισα κόρη μου, άποκριθήτε ο ποιητής, και θα μένω μ' ευχαρίστηρι μάζυ σας, γιά ν' απολαύσω κάμποσο τή συντροφιά σας.

Και λέγοντας αυτά, ο γηραιός έπαιρνε νά προσφέρει στους ξένους της αναψυκτικά. "Επειτα γέμισε ή ύδα τά ποτήρια τους με ώραια μοσχάτο κρασί, τó όποιο ο πατέρας Παρναγιάν τήσσε με τó παραπάνω...

— 'Ονομάζομαι, κύριε, Μαρία Τουσέ, είτε ή άγνωστη κατόπι, άπευθυνόμενη στό νέο. 'Επιτρέψτε μου τώρα νά ρωτήσω σε ποιόν έχω τήν τιμή νά μιλώ και συνάμα νά όρείλω τή ζωή μου.

— 'Ο ιπότης ήταν έτοιμος ν' άπαντήσει, όταν ο γηραιός τυχοδιώκτης επενέβη έξαφρα και είτε!

— 'Ονομάζομαι Μπαζάο και ήσχητόν στη σομασφύλαξη τού βασιλέως με τó βαθμό τού λογιού. 'Ο σύντροφός μου από δω λέγεται ντέ Ροσέτ.

— Λοιπόν, άποκριθήτε ή νέα, κύριε Μπαζάο και κύριε ντέ Ροσέτ, σάς ύπόχρομα πώς θα θυμάται τά όνόματά σας γιά όλη μου τή ζωή...

Τά λίγα αυτά λόγια, άν και δέν ήσαν έξαιρετικά θεαματικά, επόθηκαν με τόσο θεατικό τρόπο, ώστε ο ιπότης συγκινήθηκε και φώναξε:

— Κυρία, τó φέρσιμό σας κι' ή φωνή σας προσδίδουν καθαρά τήν καλωσύνη και τήν ευγενειάν σας. Θεωρώ εύτυχημένο τόν έναυτό μου, γιαντί μάζυ δόθηκε ευκαιρία νά σας γνωρίσωμε, κι' έμένα και τού πατέρα μου...

— Τού πατέρα σας; ρώτησε μ' άπορία ή Μαρία Τουσέ.

— Με όνομάζει πατέρα τον, έσπευσε νά επείμω ή πατέρας Παρναγιάν, γιαντί τόν συμβουλευω και τόν άγαπώ σαν νύταν πραγματικό γιός μου...

Η συνωμία βάσταξε άκόμα κάμποσα λεπτά και κατόπι ή οικοδέσποινα ευχαρίστησε εκ νέου τους δύο σωτήρας της και τους παρακάλεσε νά τήν επισκεπτόνται καμιά φορά.

'Επίσης κι' ο γέρο Ράμ, ό όποιος είχε φορέσει στο μεταξόν μιά χρυσοστόλιστη στολή, άποχωρήτησε με συγχίτη τους δύο γενναίους, ό όποιοι έφρυναν ίκανοποιημένους.

'Ο Ζάν Παρναγιάν όμως δέν μπορούσε νά ήσυχάση και στο δρόμο όλο άναρωπιότανε:

φαινότανε πολύ τó λουλούδι. "Άς τής δώσωμε μερικά.
Η ΚΟΜΗΣΣΑ, (τραβώντας τον).— Πάμε, παιδί μου, σε παρακαλώ.

Ο ΝΕΟΣ.— Μά είτε κρύμα ή καψμένη... Περιμένε, μαμά, σε παρακαλώ πολύ νά τής κινήω ένα τριαντάφυλλο.
(Η κυρά Μαργίτα τον κυττάζει με λαχτάρα. Δάκρυα θολώνουν τά μάτια της. Τά γόνάτα της τρέμουν. Κάτι θέλει νά πη, μά δέν τó κατορθώνει. 'Ο νέος κόβει ένα όραίο τριαντάφυλλο και τής τó δίνει).

MARTINA, (παίρνοντας τó τριαντάφυλλο).— Κύριε... μου επιτρέψτε νά φιλήσω τó χέρι σας;... 'Απαίξτε τó χέρι τού νέου και τó φιλείτε παρφόρα. Η Μαργίτα φεύγει κατόπι σαν τρελλή, φιλώντας τώρα τó τριαντάφυλλο).

Ο ΝΕΟΣ.— Τί παράξενη γοηψία!... Πώς με κυττάζει!... Και πώς φιλήσε τó χέρι μου! "Αν ήσαν νέα, θα έλεγα πώς είτε έρωτευμένη μαζί μου...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.— Μά δέν σου τó είτε, παιδί μου. Είπε μιά τρελλή...

— Τί σχέσεις άραυς νάξη ή 'Ανναπέλλα ντέ Πιέν μ' αυτή τήν κυρία;...
Μόλις όι δύο Παρναγιάν βγήκαν άκ' τó σπίτι τής κυρίας Μαρίας Τουσέ, έννοιωσαν μεγάλη πείνα.

Δυστυχώς δέν μπορούσαν νά τήν ίκανοποιήσουν, λόγω έλλείψεως χρημάτων. 'Ο γιός ήταν από πρίν άπέντωρος, ενώ ο πατέρας είχε προσφέρει όλα του τά σκεύδη στην Κατώ, χωρίς νά φροντίση νά κρατήση μαζί του ούτε γιά τις άπαραίτητες ανάγκες του.

Βρισκόντοσαν λοιπόν σε φοβερή άμηχανία, όταν έξαφρα είδαν τόν Πιτώ νά τρέξει προς τó μέρος των, βαστώντας στο στόμα του ένα σεβαστό κομμάτι λουκάνικου, που τó είχε όρπάξει από κάποιον ξενοδόχο.

'Ο πατέρας Παρναγιάν, χωρίς νά χάση καιρό, έσπευσε και πήρε τή λεία τού Πιτώ, ό όποιος γούλισε θυμωμένος και τόν άγριοκύταξε.

— "Α, φίλε μου! τού είτε γελώντας ο γέρος. Σήμερα τó πρσί σου πρόσφερα, άν θυμάσαι, μού λαγό. Νομίζω, ότι και συ όρείλεις τώρα νά φανής γενναίόφορος άπέναντι μας.

— Και όμως, σου άπαγορεύω νά κλέβεις, άχρείε! ψιθύρισε ο νέος Παρναγιάν, κυττάζοντας άπειλητικά τόν Πιτώ.

'Ο σκύλος κούνησε έλαφρά τήν ουρά του, θέλοντας νά πη μ' αυτό πώς δέν θα τó ξανακάνη.

Όι τρεις καλοί φίλοι, ο πατέρας, ο γιός κι' ο Πιτώ κάθισαν τώρα λίγο παραμέρα, γιά νά φάνε συντροφιά.

'Ο πατέρας Παρναγιάν έκοψε τó λουκάνικο σε τρεις ίσες μερίδες, τις όποιες όι φίλοι μας καταθρόβησαν με μεγάλη όρεξη.

— Τώρα πρέπει νά βρούμε καταφύγιο! είτε ο πατέρας Παρναγιάν.

— Ναι, καταφύγιο! επανέλαβε σαν ήχώ ο γιός του, ό όποιος σκεφτόταν ότι είτε ο τρελλότερος άκ' όλων τούς άνθρώπων, γιαντί ενώ δέν είχε νά φάη, είχε τήν άπαιτήρη νά παντρευτήν τήν κόρη τού πλουσιώτερου άρχοντος τής Γαλλίας.

— Γιά νάχουμε όμως καλό ρότικμα, είτε ο πατέρας Παρναγιάν στο γιό του, μήπως άρνησια και πάλι νά μ' άπολυθήσης;

— Ναι, πατέρα, σου τó είτε και πρίν. Τό νά φάγω άκ' τó Παρίσι, είτε γιά μένα σωστός θάνατος...

— Καλά, καλά. Κάνε όπως θέλεις. Τώρα είτε ανάγκη νά σκεφτόμε πού θα κοιμηθούμε άποψε, πού θα περάσουμε τή νύχτα μας, σε πού καταφύγιο.

— Νομίζω ότι βοήικμα ένα, φώναξε ο Ζάν.

— Τί, κανένα ξενοδοχείο, πού ή διευθυντή του δέν μπορεί νά σου άγνηθή τίποτε;

— Όχι, ένα μέγαρο, τó μέγαρο τού Μονμουρανού. 'Ο ευγενής δούξ μου έχει προσφέρει πρόχθια τή φιλοξενία του. Νομίζω, ότι μπορούμε νά πάμε μαζί.

— "Α, ιπτότα! Ασημόνησε ότι πρίν άπό χρόνια όρπάξα τή θυγατέρα του και ότι θα μού κρατήη άκόμα κάμα γι' αυτό;

— Απατάσθε. 'Ο δούξ δέν είτε καθόλου μισροκόπος.

— "Α, μα, δέν έχω εμπιστοσύνη. "Άλλωστε άφοψ βοήικες έσθ άσπλο, μη φροντίζεις γιά μένα, γιαντί έγώ έχω τó δικό μου.

— Και πού είτε αυτό;

— Τό μέγαρο Μέσο, μά τó Βαροβά! 'Εμπρός λοιπόν, ιπτότα. Θά σε συνοδεύω ως' εκεί και κατόπι θα τράβηξω γιά τó στρατόρχου. Κατ' αυτόν τόν τρόπο θα έγκατασταθούμε σε δύο στρατόπεδα, κι' άν μείνω τίποτε νεώτερο γιά τις δύο άτυχες έκείνες γυναίκες, θα φροντίσω νά σε καταστήσω ένήμερο.

Πρίν χωριστούν, ό νέος ιπότης είτε στο γέρο Παρναγιάν:

— Πατέρα, μού κάματε μια μεγάλη έκδούλευσι με τó νά πάτε στο «Ξενοδοχείο τής Μάντιδος» και νά μού φέρετε τόν Πιτώ. Τώρα θα σας παρακαλώσει και γιά κάτι άλλο, πού μ' ένδιαφέρει πολύ.

— Γιά κανένα σκύλο πάλι θα μού πη;

— Όχι δά. Γιά ένα όλογο...

— Διάβολε! Μά τότε είμαστε πλούσιοι, άν είτε καλό.

— Πρώτης τάξεως, πατέρα, αλλά πρόσεχε νά μην τó πουλήσης.

— Γιατί;

— Γιατί όνομάζεται Γαλιώδης...

— Γκαλιώδ; Γκαλιώδ! επανέλαβε ό πατέρας με άπορία. Μά πού άκουσα τó παράξενο αυτό όνομα; Γκαλιώδ!... "Α, ναι, τώρα θυμίζομαι... Στη γέννηρα τού Σέ... 'Ο Ερρίκος Μορμουρανού μού διηγήθηκε άλλοτε κάποιο δυστυχισμένο πού συνέβη μ' άκ' τó όποιο έγγλύτωσε. 'Εσθ λοιπόν τόν έσωσες αυτό τόν παθούργο;

(Άκολουθεί)

'Ο γέρο Ράμ άποχωιρέτησε με συγχίτη τους δύο γενναίους...